

مدیریت و ارزشیابی کیفی و کمی

مدرّسان مدارس کتابداری در چین^۱

نوشته گوانگ - وی

ترجمه ابراهیم افشار زنجانی^۲

چکیده. مقاله حاضر به ۴۶ گروه آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی می پردازد که در کشور چین وجود دارد. نویسنده پس از مروری کوتاه بر سیر تحول مدارس کتابداری در چین، توجه خود را معطوف به نحوه اداره و ارزشیابی مدرّسان مدارس کتابداری، با توجه به نحوه استخدام، تدریس، سطح آموزش، تربیت مدرس، تداوم تربیت مدرس، پژوهش، سلسله مراتب دانشگاهی، نظام پرداخت حقوق و امور رفاهی، نظام عضوگیری، مقررات، جواز و رابطه بین استاد و دانشجو می کند.

۱ - مقدمه

هدف از پرداختن به نحوه اداره و ارزشیابی مدرّسان مدارس کتابداری، ارتقای کیفی ایشان و بهبود آموزش کتابداری است. تا کنون مقاله ای در باره مدیریت و ارزشیابی کیفی و کمی مدرّسان کتابداری در چین نوشته نشده است. ما بررسی خود را با توصیف سیر تحول آموزش حرفه ای کتابداری در چین آغاز می کنیم.

۱-۱. تحول اولیه، ۱۹۲۰-۱۹۴۹

آغاز آموزش حرفه ای کتابداری در چین به سال ۱۹۲۰ باز می گردد که نخستین مدرسه کتابداری این کشور به صورت یک گروه آموزشی در مدرسه عالی

1. W U Guang-Wei. "Management and Qualitative and Quantitative Evaluation of Library School Teachers in China." *Education for Information*, vol. 7, no. 1(March 1989) pp. 3-16.

۲. کتابدار مؤسسه مطالعات و تحقیقات علمی و فرهنگی

بون^۳ به وسیله یک کتابدار آمریکایی به نام مری الیزابت وود، که پیشتر جنبش کتابداری در چین بود، پایه‌گذاری شد. (۲۰۱) این مدرسه در نهایت به ۲ مدرسه مستقل کتابداری بون تبدیل شد و وزارت آموزش چین آن را به رسمیت شناخت و در سال ۱۹۲۹ با عنوان گروه علوم کتابداری، جذب ووهان^۴ شد. این مدرسه سالها تنها مدرسه کتابداری در چین بود که به تربیت کتابداران حرفه‌ای می‌پرداخت و در طی ۳۰ سال حیات خود حدود ۲۰۰ تن فارغ‌التحصیل داشت. (۳، ص ۳۷۰) در سال ۱۹۴۸ گروه آموزش کتابداری جدیدی در دانشگاه بی‌جینگ^۵ (۴، ص ۹۶) به وجود آمد. دوره آموزش هر دو مدرسه دو ساله بود. (۳، ص ۲۷۵).

۱-۲. مرحله دوم، ۱۹۴۹ - ۱۹۷۶.

پس از سال ۱۹۴۹ کتابداری مورد عنایت حکومت قرار گرفت. چنانکه خو^۶ و همکارانش گزارش می‌کنند (۵، ص ۱۵)، مدارس کتابداری دانشگاه ووهان و دانشگاه بی‌جینگ در سال ۱۹۵۶ تبدیل به گروه‌های رسمی آموزش دانشکده‌ای شدند و دوره آموزشی آنها چهار ساله شد. در طی پانزده سال اول فعالیت آموزشی این دو گروه، مجموعاً ۸۲۳ نفر فارغ‌التحصیل شدند. خو و همکارانش در مقاله خود به برنامه‌های آموزشی کتابداری در سایر دانشگاهها نیز می‌پردازند. تحولات ناشی از انقلاب فرهنگی (۱۹۶۶ - ۱۹۷۶) آثار زیانباری بر توسعه کتابداری نهاد. آنطور که در گزارش فانگ^۷ آمده: «در آن دوره، آموزش رسمی مورد بی‌مهری قرار گرفت [و] فعالیت‌های فرهنگی و حرفه‌ای به شدت محدود شد» (۶، ص ۲۸۱). انقلاب [فرهنگی] در کار آموزش کتابداری در چین هرج و مرج پدید آورد، اعضای هیأت علمی پراکنده شدند، بسیاری را بر سر کارهای نامربوط گماشتند و منابع آموزشی نابود شد.

3. Boone
4. Wuhan
5. Beijing

6. Xu
7. Fang

۳-۱. دوران جدید، ۱۹۷۸ - ۱۹۸۸

چنانکه کمپل خاطر نشان می‌کند، بعد از ۱۹۷۶ «برنامه نوسازی در چین پیوند عمیقی با منابع و کارکنان موجود کتابداری برقرار کرده است، که این در خود متأثر از رشد مجموعه‌های منابع خارجی، گسترش انتشارات در چین، و افزایش تعداد تحصیلکرده‌های کتابداری در این کشور است.» (۷، ص ۲۶).

در مقایسه با ترکیب کتابداران حرفه‌ای تا پیش از سال ۱۹۴۹ و در مرحله دوم، از ۱۹۴۹ تا ۱۹۷۶، دوران جدید شاهد پیشرفت سریع آموزش کتابداری است. لین^۸ در اثر خود وضع آموزش کتابداری را در چین پس از انقلاب فرهنگی تشریح کرده است. (۸) یان^۹ و فانگ گزارشی از توسعه آموزش علوم اطلاع‌رسانی به دست می‌دهند. (۹ و ۱۰) و لین از تحولات اخیر علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در چین بحث کرده است. (۱۱)

در حال حاضر برنامه‌ها و گروه‌های متعدد و جدیدی در سراسر کشور تأسیس شده است تا نیاز مبرم به کتابداران آموزش دیده را بر آورد.

امروزه در چین ۴۶ مؤسسه آموزش عالی، گروه آموزش کتابداری دارند یا دوره‌های ویژه کتابداری و اطلاع‌رسانی برگزار می‌کنند و در ۲۰ هنرستان دوره‌های آموزشی مشابه وجود دارد. (۱۲) (نام این ۴۶ گروه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در فهرست پیوست آمده است). این مدارس کتابداری دوره‌های مکاتبه‌ای هم برگزار می‌کنند.

دانشگاه مرکزی رادیو و تلویزیون چین (CRTU) نیز یک دوره ویژه کتابداری پخش می‌کند. هاوکریج^{۱۰} و مک کرمیک^{۱۱} ساخت و کار این دانشگاه را معرفی کرده‌اند. (۱۳) از سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۵ تعداد ۸۳۹۹ نفر از این مدارس کتابداری فارغ‌التحصیل شده‌اند و تنها در سال ۱۹۸۵ تعداد ۲۸۰۸۳ نفر دانشجو در آن مدارس به تحصیل اشتغال داشتند. (۱۴) به این ترتیب از ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۸، چین دست کم ۱۶۴۸۲ نفر فارغ‌التحصیل در رشته علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی داشته است.

در حالی که آموزش رسمی در بیشتر مدارس کتابداری چین ۴ ساله است، ۹

8. Lin

10. Hawkrige

9. Yan

11. McCormick

مؤسسه آموزش عالی مجاز شده‌اند که دوره‌های سه ساله برگزار کنند و به فارغ‌التحصیل‌های خود مدرک کارشناسی ارشد بدهند. اینها عبارتند از: دانشگاه ووهان، دانشگاه بی‌جینگ، دانشگاه تربیت مدرس شرق چین (شانگهای)، دانشگاه تربیت مدرس بی‌جینگ، دانشگاه ژونگشان^{۱۲} در گوانگ‌ژو،^{۱۳} دانشگاه فنی جیلین^{۱۴} در چانگچون،^{۱۵} مؤسسه تربیت مدیران کتابداری برای کادرهای فرهنگستان علوم چین در بی‌جینگ، دفتر اطلاعات علمی و فنی شانگهای و دفتر اطلاعات مؤسسه شانگهای وابسته به آکادمی علوم اجتماعی چین.

دانشگاه ووهان در سال ۱۹۸۴ نخستین مؤسسه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی چین را تأسیس کرده است که فعلاً شامل گروه‌های آموزش علوم کتابداری، آموزش علوم اطلاع‌رسانی، گروه آموزش آرشیو، آموزش نشر و کتابفروشی و یک دفتر پژوهشی است. این مؤسسه در عین حال یک دوره سه ساله دکتری هم برگزار می‌کند. از نظر گاه کمی قطعاً خیلی خوب است که چین این همه مدرسه کتابداری دارد. چه، چین کشور پهناوری است و باید از پس کمبود شدید نیروی انسانی کتابداری ناشی از رویدادهای انقلاب فرهنگی برآید (۸، ص ۱۷).

از لحاظ کیفی نیز، البته، کیفیت آموزش بایستی بالا باشد و به همین لحاظ تربیت مدرسان کتابداری و بهبود کار آنها از اولویت خاص برخوردار است. در پایان سال ۱۹۸۵ در چین ۶ استاد، ۴۵ دانشیار و ۲۶۷ مربی در علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی به کار اشتغال داشتند (۱۴، ص ۳۹). چین دوبار، یکبار در پایان سال تحصیلی ۷-۱۹۸۶ و یکبار نیز در پایان سال تحصیلی ۸۸-۱۹۸۷، رتبه مدرسان کتابداری خود را ارتقا داد. بدین ترتیب شمار استادان و دانشیاران کشور دو برابر شد.

12. Zhongshan

13. Guang zhou

14. Jilin

15. Changchun

۲- مدیریت گروه‌های آموزشی کتابداری

۱-۲. ترکیب هیأت علمی

از آنجا که اکثر گروه‌های کتابداری بعد از سال ۱۹۷۹ تأسیس شده‌اند (۴)، ص ۹۵-۱۱۰)، همگی آنها به شدت با کمبود مربی رو به رو هستند. نخستین گامی که بسیاری از اینها برداشتند فراخواندن مدرسانی بود که در جریان انقلاب فرهنگی پراکنده شده بودند و به کارهایی منصوب شده بودند که ارتباط چندانی با کتابداری نداشت. اما شمار این افراد چندان زیاد نبود و قادر نبودند از پس نیاز مبرم این مدارس بر آیند. بنا بر این گروه‌های کتابداری به استخدام کتابداران و کارشناسان اطلاع رسانی پرداختند که بیشتر آنها در کتابخانه‌های دانشگاهی و مراکز اطلاع رسانی علمی و فنی به کار اشتغال داشتند. سایر مدرسان از جاهای مختلف جذب شدند، مانند موزه‌ها (زیرا ادبیات کهن چینی بیشتر با موزه‌ها ارتباط دارد)، مراکز کامپیوتر (زیرا دوره‌های جدید در زمینه علوم اطلاع رسانی و تکنولوژی کامپیوتر راه اندازی شده است) و نیز گروه‌های آموزشی مختلف دانشگاهها.

در ابتدا هر وقت یک گروه کتابداری تشکیل می‌شد، استخدام مدرس برای آن در گرو کوشش شخصی مدیر آن گروه بود. او می‌بایست مدرسان را از راه مصاحبه، مکاتبه یا انجمن کتابداران پیدا کند. اگر کسی پس از مصاحبه پذیرفته می‌شد، پرونده استخدامی او از دانشگاهی که در آن کار می‌کرد به گروه منتقل می‌شد.

در سال ۱۹۸۲ بیشتر مدارس کتابداری، فارغ‌التحصیلان کتابداری همان سال را که در فوریه سال ۱۹۷۸ وارد دانشگاه شده بودند، استخدام کردند. از آن زمان به بعد این فارغ‌التحصیلان منبع اصلی تأمین مربی مدارس کتابداری بوده‌اند در حال حاضر یک گروه کتابداری می‌تواند تنها یک یا دو فارغ‌التحصیل در هر سال استخدام کند. این محدودیت ناشی از مقررات دانشگاه است. مسئولین هر گروه آموزشی، هر مورد استخدام را با دقت به بحث می‌گذارند، حوزه تدریس، شخصیت، میزان اطلاع از زبان (هم زبان چینی و هم زبان انگلیسی) و توانایی پژوهشی هر یک از داوطلبان ورود به گروه را به دقت مورد بررسی قرار می‌دهند؛ آنگاه داوطلبان را

با هم مقایسه می‌کنند و پس از یک بحث همه جانبه، تصمیم می‌گیرند. استادان و دانشیاران مدارس کتابداری عمدتاً از سه گروه بودند: برخی اولین فارغ‌التحصیلان مدارس کتابداری دانشگاه ووهان یا بی‌جینگ بودند، برخی کتابداری را در امریکا آموخته بودند و دیگران مدیران کتابخانه‌ها بودند که از تجربه علمی غنی‌ای برخوردار بودند. از ۱۹۸۰ به بعد و به دنبال آنکه چین نظام درجات دانشگاهی را مجدداً برقرار کرد، بسیاری از مربیان به مرتبه استادی ارتقا یافتند.

۲-۲. سطح آموزشی مدرسان

بیشتر مدرسان کتابداری در چین مدرک کارشناسی ارشد دارند، چین در ۱۹۸۵ شصت و دو فارغ‌التحصیل در دوره کارشناسی ارشد و ۱۱۱ دانشجوی شاغل به تحصیل در همین مقطع داشت (۱۴، ص ۳۹). به این ترتیب تا ژوئیه ۱۹۸۸ این کشور ۱۷۳ فارغ‌التحصیل دوره کارشناسی ارشد داشت که بیشتر آنها در مدارس کتابداری تدریس می‌کردند. این امر سطح آموزشی مدرسان را بسیار بالا برد در عین حال هر سال نزدیک به ۲۰۰ دانشجوی دوره کارشناسی فارغ‌التحصیل می‌شوند (۱۲، ص ۸).

در ۱۹۸۵ در سراسر چین تنها یک نفر دارای درجه دکترا در رشته کتابداری بود و در دانشگاه ووهان به کار اشتغال داشت (۴، ص ۱۰۹). اما پس از اتمام تحصیل و بازگشت دانشجویانی که از ۱۹۸۸ در کشورهای غربی در دوره دکتری مشغول تحصیل شده‌اند، تعداد کسانی که در چین دارای درجه دکتری کتابداری هستند افزایش یافت. تعدادی از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های چین نیز به دریافت درجه دکتری کتابداری نایل خواهند شد.

۲-۳. ضرورت تربیت مدرسان کتابداری

برخی از مدرسان مدارس کتابداری از زمینه‌های غیر از کتابداری به این حوزه آمده‌اند و از پیش چیزی درباره آموزش نمی‌دانستند و بنابراین فاقد تجربه تدریس بودند. در مدارس کتابداری به دانشجویان دروس اختیاری که آنان را برای معلمی تربیت کند ارائه نمی‌شد؛ تنها چیزی که وجود داشت عبارت بود از دو هفته تمرین

عملی تدریس (رویه‌مرفته ۴ تا ۸ جلسه) و سه هفته کار در کتابخانه. بنا بر این بعد از فراغت از تحصیل آنها نمی‌توانستند مدرّس خوبی باشند. مدرّسی که کتابدار کتابخانه‌ای باشد ممکن است کار کتابداری را خوب بداند، اما این بدان معنی نیست که قادر به تدریس هم باشد. بنا بر این اکثر مدرّسان کتابداری هنوز نیازمند آنند که برای معلم شدن تعلیم ببینند.

۲-۴. راههای تربیت مدرّسان

۲-۴-۱. نظارت بر کار مدرّسان جوان

مدیران گروهها، استادان و مربیان ارشد برای کمک به بهبود کیفیت کار مدرّسان جوان، اغلب در کلاسهای آنها حضور می‌یابند و بعد از کلاس راجع به سخنرانیهای آنها اظهار نظر می‌کنند و پیشنهادهای اصلاحی ارائه می‌دهند. این امر در مدارس کتابداری چین به صورت یک رویه جاری درآمده است.

۲-۴-۲. استخدام مدرّس از رشته‌های دیگر

سابقاً هر گروه آموزشی تعدادی از فارغ‌التحصیلان خود را که ذاتاً واجد برخی کیفیات مورد نظر بودند، به کار می‌گرفتند. اکنون بیشتر آنها از روش بازتر استخدام مدرّسان از رشته‌های وابسته استفاده می‌کنند. این روش مدّت کرده است تا آنها بتوانند درسهای جدیدی، به ویژه در حوزه علوم اطلاع‌رسانی و فنون کامپیوتر، برگزار کنند.

همانطور که پاترسون^{۱۶} می‌گوید: «رابطه متقابل و پیوستگی با سایر رشته‌ها در بسیاری از سطوح بی‌نهایت اهمیت دارد؛ زیرا در خلال این بده و بستان‌هاست که به ضعفهای خود پی می‌بریم و آنها را از خود دور می‌کنیم یا اصلاحشان می‌کنیم و در نهایت تواناییهای خود را توسعه می‌بخشیم.» (۱۵، ص ۶۹).

فشار عظیم برای تغییر، و نوآوری در امر آموزش رسانه‌های جدید، بی‌شک بر نقش معلم تأثیر خواهد گذاشت. همانطور که انزایت^{۱۷} می‌نویسد: «اگر معلم هم آموزش ببیند، تدریس کیفیت جدیدی می‌یابد.» (۱۶، ص ۱۴۴). اغلب گروه‌های آموزشی مدرسان خود را برای تازه کردن اطلاعاتشان، به دانشگاه‌های ووهان و بی‌جینگ یا دانشگاه عادی چین شرقی می‌فرستند تا دوره‌های پیشرفته‌ای را بگذرانند و عموماً مدرسان جوان را به شرکت در دوره‌های کارشناسی ارشد کتابداری به صورت آموزش حین خدمت یا با ترک موقت سمت، تشویق می‌کنند، به این شکل است که آموزش مداوم در بسیاری گروه‌های آموزشی ریشه دوانده است. بسیاری از گروه‌ها، مربیان و دانشجویان دوره کارشناسی ارشد را به کشورهای غربی می‌فرستند تا دوره‌های پیشرفته را بگذرانند یا درجه دکترا بگیرند. مثلاً دانشگاه تربیت مدرس چین شرقی سه نفر از مدرسان خود را به ایالات متحده آمریکا و استرالیا و بلژیک فرستاده است و سه دانشجوی کارشناسی ارشد را به ژاپن و انگلستان و استرالیا و دو کتابدار را به ایالات متحده آمریکا فرستاده است. در حال حاضر بیش از ۳۰ مدرس و دانشجوی چینی در کشورهای ایالات متحده، انگلستان، آلمان غربی، فرانسه، ژاپن، کانادا، استرالیا، بلژیک و کشورهای دیگر به تحصیل اشتغال دارند. کانگ بین^{۱۸} گزارش می‌دهد که عده نسبتاً زیادی دانشجوی چینی در دانشگاه کلن کتابداری می‌خوانند. این دانشگاه تنها دانشگاه آلمان غربی است که می‌توان در آن کتابداری را به صورت یک رشته اصلی تحصیل کرد. سه تن از این دانشجویان فوق لیسانسشان را در سال ۱۹۸۵ گرفتند. (۱۷)

آنطور که فانگ می‌گوید چین از وجود نیاز به تبادل اطلاعات در سراسر جهان آگاه است (۶، ص ۲۸۱). کتابداری چین می‌رود تا به مرحله بین‌المللی شدن و به دوره توسعه و هم‌اوردجویی پا بگذارد؛ می‌رود تا تغییرات فاحش را پشت سر بگذارد و تکنولوژی کشورهای توسعه یافته را در راستای نیازهای خود پذیرا شود تا بهترین خدمات را برای نوسازی چین ارائه دهد.

۲-۴-۴. همکاری تنگاتنگ مدرّسان و کتابداران

همکاری تنگاتنگ مدرّسان و کتابداران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برای مدرّسان اهمیت اساسی دارد که در کتابخانه‌ای مطالعه و کار کنند و تحولاتی مثل نظام پیوسته بازیابی اطلاعات^{۱۹} را فراگیرند که پایانه‌های آن در بسیاری از کتابخانه‌ها دارد به کار می‌افتد. از سوی دیگر، کتابداران در فراهم ساختن اطلاعات و موادی که مدرّسان به آنها نیاز دارند، مدد می‌رسانند. بسیاری از گروه‌های آموزش کتابداری، کتابدارانی را به صورت استادان پاره وقت به کار دعوت کرده‌اند که نه تنها در دوره‌های لیسانس بلکه در دوره‌های بالاتر نیز تدریس می‌کنند. کتابدار - مدرّس یکی از ویژگی‌های رایج مدارس کتابداری در چین است.

۲-۴-۵. تقویت فعالیتهای پژوهشی

برای بهبود بخشیدن به توانایی پژوهشی مدرّسان جوان، «نخستین کنفرانس ملی پژوهشگران جوان و میانسال» در ژوئن ۱۹۸۷ در شانگهای، به همت مدارس کتابداری برگزار شد. دومین کنفرانس در اکتبر ۱۹۸۸ در بی‌جینگ برگزار گردید. این گردهماییها بسیاری از مدرّسان جوان را تشویق کرد به فعالیتهای پژوهشی پردازند. همچنین بسیاری بنیادها در دانشگاهها تشکیل شده‌اند تا به انتشار تک نگاشتهای مدرّسان جوان و میانسال کمک مالی کنند و از این طریق فضایی ایجاد کنند که پژوهش در آن تشویق شود.

در اوت ۱۹۸۷ مجله ملی جهان کتاب یک مسابقه «دانش و اطلاع‌رسانی» برگزار کرد و به برندگان آن جوایزی اعطا کرد. مدرّسان، دانشجویان و کتابداران از آن به گرمی استقبال کردند.

۲- ۵- سلسله مراتب دانشگاهی مدرسان کتابداری

مراتب دانشگاهی در مدارس کتابداری چین دارای پنج مرحله است: دستیار، مربی، استادیار، دانشیار و استاد. وقتی کسی با مدرک کارشناسی ارشد در یک گروه آموزشی استخدام می‌شود، یکسال باید دستیار یک مربی ارشد باشد تا به مرتبه مربی ارتقاء یابد. طبق نظام مراتب دانشگاهی چهار یا پنج سال طول می‌کشد تا یک مربی، استادیار شود و پنج سال یا بیشتر وقت لازم است تا به درجه دانشیاری دست یابد. مدرسانی که تنها یک دوره دو سه ساله آموزش ویژه را گذرانده باشند، باید هفت سال کار کنند تا مربی شوند، مگر آنکه فوق لیسانس بگیرند. هر مربی صرف نظر از کیفیت کار او، با گذشت سنوات خدمت به استادیاری می‌رسد.

اما یک پدیده غریب در کار دانشگاههای چین وجود دارد و آن اینکه ارتقای شغلی کسی که مدرک کارشناسی ارشد دارد از کسی که مدرک کارشناسی دارد کندتر است. یک فارغ التحصیل دوره کارشناسی باید سه سال دیگر تحصیل کند تا درجه کارشناسی ارشد بگیرد. بعد از گرفتن مدرک کارشناسی ارشد، دو سال یا بیشتر (در عمل سه سال) باید کار کند تا مربی شود. اما اگر کتابداری با درجه کارشناسی در دانشگاه شروع به کار کند چهار سال بعد مربی می‌شود و طی این سالها درآمدش بیش از یک دانشجوی کارشناسی ارشد است که فقط از بورس استفاده می‌کند. این نظام آشکارا به ضرر بسیاری از کسانی است که مدرک کارشناسی ارشد دارند. ازین بدتر آنکه یک کارشناس ارشد مجاز نیست برای ادامه تحصیل به خارج برود مگر آنکه سه سال برای دانشگاه کار کرده باشد و به این ترتیب فرصتهای بسیاری را از دست می‌دهد.

امروزه بسیاری از دانشجویان با استعداد دوره کارشناسی ابتدا می‌کوشند به شغلهایی مانند مدرسی دست یابند بعد در حین کار در دوره کارشناسی ارشد ادامه تحصیل دهند. اینها بعداً برای تحصیل در خارج از کشور و کسب درآمد بیشتر نسبت به دانشجویان کارشناسی ارشد بخت بیشتری دارند.

استاد شدن بیشتر به سنوات خدمت و موقعیت اجتماعی فرد بستگی دارد تا به استعداد و تدریس و کارهای پژوهشی او، مگر آنکه شخص در کارش خیلی برجسته، یا از شهرت زیادی برخوردار باشد، به طور کلی کسانی که عمری از آنها

گذشته موقعیت اجتماعی والائتری دارند و بنابراین در عمل ارتقا به مقام استادی به سنوات خدمت بستگی پیدا می‌کند. کوشش زیادی در چین برای تغییر این وضع به عمل آمده، لیکن هنوز مشکلات عظیمی در سر راه وجود دارد. استاد شدن شخص در گرو آن است که یکی از ناشران مرکزی یا ولایتی یکی از تألیفات او را منتشر کرده باشد. برخی از مدرّسان کتابهایی می‌نویسند یا گردآوری می‌کنند، اما نمی‌توانند آنها را چاپ کنند، چون کتابفروشیهایی که کتابهای کتابداران و اطلاع‌رسانی می‌فروشد از کارایی بالایی برخوردار نیستند. بسیاری از ناشران، این قبیل کتابها را نمی‌پذیرند مگر آنکه مؤلف یا گروه آموزشی مربوطه بخشی از هزینه چاپ آن را تأمین کند یا خرید تعداد زیادی از نسخ آن را تضمین نماید. بنا بر این برخی از مدرّسان می‌کوشند مدیر گروه آموزشی شوند تا بتوانند آسانتر کتاب خود را به چاپ برسانند. در نتیجه همه ترجیح می‌دهند مدیر گروه باشند، تا یک مدرس خوب. این گرایش بسیار خطرناک و برای آموزش کتابداری در چین بسیار دردناک است. در مدارس کتابداری فقط چند استاد هستند که سنشان از پنجاه کمتر است و چند دانشیار که از چهل سال کمتر دارند. اما تا چند سال دیگر وضع به کلی تغییر خواهد کرد. چرا که اغلب دارندگان درجه کارشناسی ارشد حدود ۲۵ تا ۲۷ سال خواهند داشت.

۲-۶. نظام پرداخت حقوق و امور رفاهی مدرّسان کتابداری

بر اساس نظام پرداخت حقوق در دانشگاهها و مدارس کتابداری چین، یک مدرّس با مدرک کارشناسی ماهانه ۸۰ یوان و با مدرک کارشناسی ارشد ۸۵ یوان حقوق می‌گیرد. حقوق استادیار ۱۰۲ یوان، دانشیار ۱۲۹ یوان و استاد ۱۵۰ یوان است (ممکن است این مبلغ جابجا اندکی فرق کند). استادان ممکن است هر وقت اصلاح حقوقی در بین باشد درآمدها افزایش یابد، اما سایرین حقوقشان افزایش نمی‌یابد، مگر آنکه درجه دانشگاهی‌شان بالا رود. اضافات بر مبنای خدمت پرداخت می‌شود.

هر دو سال خدمت یک یوان چینی افزایش به همراه دارد. بنا بر این مدرّسی که مثلاً ۲۰ سال سابقه خدمت دارد ۱۰ یوان اضافه حقوق دریافت می‌کند.

سوی این درآمدها همه مدرّسان ماهانه حدود ۲۰ یوان سوبسید از دولت

می‌گیرند و نیز ۱۰۰ تا ۵۰۰ یوان کوپن (بسته به میزان درآمدی که گروه آموزشی از برکت دوره‌های مکاتبه‌ای یا خدمات دیگر داشته باشد) در پایان هر سال به آنان پرداخت می‌شود.

در مقایسه با سطح زندگی در کشورهای غربی، حقوق مدرسان چین کم و بیش پایین است، اما از آنجا که چین کشوری در حال توسعه است، سطح قیمت‌ها هم در آن بالا نیست. مثلاً مدرسان بابت دارو و درمان چیزی نمی‌پردازند و دولت آنها را تشویق می‌کند کار دومی برای خود دست و پا کنند، به شرطی که بتوانند آن را با کار تدریستان وفق دهند. در سال آینده دولت حقوق مدرسان را دوباره افزایش خواهد داد. (۱۸)

تأمین مسکن مشکل همهٔ مدرسان است. آپارتمانها را بر حسب درجهٔ دانشگاهی به افراد واگذار می‌کنند. فرض کنید مدرس جوانی در شهر بزرگی مثل شانگهای زندگی می‌کند و قصد تشکیل خانواده دارد؛ او باید نامش را در دانشگاه ثبت کند و یکی دو سال انتظار بکشد تا یک اطاق به او بدهند. به مریان یک آپارتمان کوچک تعلق می‌گیرد: یک اطاق، یک آشپزخانه و حمام. به تدریج که ارتقای درجه می‌یابد، شاید بتواند به یک آپارتمان دو اطاقه منتقل شود. استادان می‌توانند آپارتمانهایی با سه تا شش اطاق و آشپزخانه و حمام بزرگتر داشته باشند. سه تا پنج درصد حقوق یک مدرس به اجاره بهای یک آپارتمان اختصاص دارد. وضع مسکن در شهرهای دیگر به مراتب بهتر است. چین در حال حاضر شاهد اصلاحاتی در امر تأمین مسکن است. مردم تشویق می‌شوند که آپارتمان بخرند. این امر البته برای کسانی که به سرعت دارند پولدار می‌شوند، عالی است. اما کمتر مدرسی می‌تواند از عهدهٔ آن برآید.

اعضای هیأت علمی دانشگاهها یک ماه در زمستان و دو ماه در تابستان تعطیلات دارند. در طی این ماهها «اتحادیهٔ مدرسان دانشگاهی» سفرهایی به دور کشور ترتیب می‌دهد که برای آنها مجانی تمام می‌شود یا خرج کمی در بر دارد.

۷-۲. سازمان مدارس کتابداری

اوایل مدیران مدارس کتابداری را مقامات دانشگاه تعیین می‌کردند. امروزه اعضای هیأت علمی مدیران را بر می‌گزینند. حق انتخاب بخشهایی چون بخش

کتابداری، بخش علوم اطلاع‌رسانی، بخش کامپیوتر و غیره با مدیر مدرسه کتابداری است.

به طور کلی در هر مدرسه کتابداری یک مدیر و دو معاون به کار اشتغال دارند. یکی از معاونان مسؤول امور آموزشی است و دیگری دانشجویان و دانشکده را اداره می‌کند. مدیر مدرسه کتابداری مسؤول امور پژوهشی و تمام مسائل مهم گروه است. یک مسؤول امور اداری مسائل روزمره را حل و فصل می‌کند. تمام هزینه‌های گروه را، که حد معینی دارد، دانشگاه می‌پردازد. در هر گروه آموزشی نیز یک شاخه حزبی وجود دارد که کار اصلی آن عضوگیری از میان دانشگاہیان و دانشجویان، ترتیب دادن مباحثات سیاسی در بعد از ظهر روزهای جمعه، و آموزش سیاسی دانشجویان است.

۲-۸. اداره مدرسان کتابداری

مدرس دانشگاه در چین موظف نیست هر روز سر کار خود حاضر شود. او هر هفته ۴ تا ۶ جلسه درس دارد (هر جلسه درس ۴۵ دقیقه است). بقیه وقتش را آزاد است که در خانه یا هر جای دیگر به تحقیق بپردازد. هر گاه گروه لازم بداند که او در جلسه‌ای شرکت کند، مسؤول امور اداری وی را دعوت می‌کند.

بر طبق مقررات مدارس کتابداری در چین، هر دانشجوی دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد موظف است پایان نامه‌ای بنویسد. هر کلاس دوره کارشناسی حدود ۵۰ دانشجو دارد و همه آنها به استاد راهنما نیاز دارند. بنا بر این تمام مدرسان، به جز استادان، موظف‌اند راهنمایی ۲ تا ۵ دانشجو را به عهده بگیرند. به علاوه، مدرسانی که استاد نیستند، باید مسؤولیت یک کلاس یا هدایت سیاسی دانشجویان را به عهده بگیرند و به امور دانشجویان، از تخلفات انضباطی و برخوردها گرفته تا واداشتن آنها به پذیرش شغلی که مقامات برای آنها در نظر گرفته‌اند، بپردازند. این کارها بیشتر وقت مدرس را به خود اختصاص می‌دهد.

دانشجویان برای راهنمایی در کار پایان نامه‌هاشان مدرسان فعال را دوست دارند. بنابراین مدرسان فعال خیلی سرشان شلوغ است، در حالی که مدرسه‌های بد، عاطل و باطل می‌گردند. این امر موجب مجادله می‌شود و تنها راه حل این مشکل

تعیین سهمیه کار برای هر مدرس است.

مدارس کتابداری در چین دو نیمسال دارند. در پایان هر نیمسال هر یک از مدرّسان باید فرمی را پر کنند و طی آن گزارش کار و نتیجه پژوهش خود را در آن نیمسال گزارش کنند. نکات اصلی این پرسشنامه به قرار زیر است:

(۱) در این نیمسال چه موادی را درس داده‌اید؟ هر درس را برای چه کلاسی گفته‌اید؟

به طور کلی هر درس ۴۰ جلسه دارد. اگر درس کلاس باشد این عدد هر ۸ ضرب می‌شود و مدرس ۳۲۰ امتیاز می‌گیرد (40×8). اگر درس به صورت سخنرانی ارائه شود و بار دوم باشد که مدرس آن را ارائه می‌دهد، این عدد (۴۰) در ۶ ضرب می‌شود و مدرس آن ۲۴۰ امتیاز می‌آورد. هر مدرس در هر نیمسال، تدریس ۲ درس را به عهده می‌گیرد.

(۲) طی نیمسال در کتابخانه هم کار کرده‌اید؟

امتیاز این فقره با ضرب تعداد روزها در عدد ۳ محاسبه می‌شود.

(۳) استاد راهنمای پایان‌نامه دانشجویی بوده‌اید؟

بابت هر دانشجو ۵۰ امتیاز

(۴) آیا در جلسات دفاع پایان‌نامه شرکت داشته‌اید؟

بابت هر دانشجو ۶ امتیاز

(۵) ناظر جلسات امتحان پایان نیمسال بوده‌اید؟

ملاک محاسبه: تعداد دانشجو تقسیم بر ۵.

(۶) ورقه امتحان تصحیح کرده‌اید؟

ملاک محاسبه: تعداد ورقه تقسیم بر ۴.

(۷) در جلسات سیاسی حضور داشته‌اید و در فعالیتهای پژوهشی گروه شرکت کرده‌اید (۲۰ امتیاز).

(۸) به هدایت سیاسی دانشجویان اشتغال داشته‌اید؟

ملاک محاسبه بر حسب کلاس متفاوت است. کار سیاسی روی دانشجویان سال اول و دوره لیسانس تلاش بیشتر می‌طلبد.

امتیاز لازم برای هر سال ۱۶۰۰ است، به علاوه هر مدرس بایستی گزارش کند که در هر نیمسال چند مقاله منتشر کرده است. اگر مدرسی خیلی خوب کار کرده باشد جایزه می‌گیرد. مثلاً اگر بیش از میزان مطلوب (۱۶۰۰ امتیاز) کار کرده باشد، اضافه پرداخت می‌گیرد. اگر امتیازش به ۱۷۰۰ برسد، بابت هر امتیاز ۴ یوان به او تعلق می‌گیرد که می‌شود ۴۰۰ یوان برای یکسال و برابر است با حقوق چهار ماه یک مدرس جوان دانشگاه. اگر یک مدرس بسیار کمتر و بدتر از میزان مورد انتظار کار کند، او را تنبیه نمی‌کنند. در دانشگاه‌های چین حتی مدرسهای بی کفایت را از کار بیکار نمی‌کنند. ممکن است یک مدرس منافعی از کار شخصی‌اش حاصل کرده باشد و این جبران آن اضافه درآمد را بنماید. بدین ترتیب نتایج سنجش کارکرد مدرسان همیشه مثبت نیست: پول یک محرک است، اما موفقیت را ضمانت نمی‌کند.

۳- ارزشیابی کمی و کیفی مدرسان

ایماپاتی^{۲۰} در مقاله‌اش (۱۹) به تجربه ارزشیابی یک مدرس در دانشگاه بنگلور در هند می‌پردازد. بنا به گفته او «نتایج ارزشیابی نشان دهنده استفاده نکردن مدرس از وقت کلاس، عدم آمادگی، ندادن امکان مشارکت به دانشجویان و سخنرانیها و بحثهای کلاسی و نبودن فرصت برای دیدار خارج از کلاس بین معلم و دانشجو است.»

نحوه ارزشیابی کیفی و کمی مدرسان در چین به کلی متفاوت است و اساساً در پایان نیمسال انجام می‌گیرد. معاون دفتری گروه به هر یک از دانشجویان پرسشنامه‌ای می‌دهد که محتوای آن با پرسشنامه مدرسان فرق می‌کند. در پرسشنامه نام درس، نام مدرس و تاریخ، به علاوه سؤلهایی که ارزیابی مدرس آن درس رادر بر دارد، نوشته شده است. سؤلهایی که نوعاً در همه پرسشنامه‌ها مشترک است از این قبیل است:

۱) سخن گفتن او به زبان رسمی چین چگونه بود؟
از آنجا که دانشجویان از نقاط مختلف کشور می‌آیند، الزاماً نمی‌توانند گویش محلی را بفهمند. دانشجویان در پاسخهای خود می‌توانند یکی از کلمات «عالی»، «خوب»، «متوسط» و «ضعیف» را بنویسند.

۲) آیا سخنانش روزآمد بود و در آنها نقطه نظرهای تازه‌ای وجود داشت؟
از آنجا که کتابهای درسی معمولاً روزآمد نیستند، مدرس در سخنرانیهایش بایستی آخرین یافته‌ها را ارائه دهد.

۳) روش تدریس او چگونه بود؟

۴) منطقتش چگونه بود؟
از آنجا که سخنرانیهای یک مدرس باید کاملاً قانع‌کننده باشد، نباید تناقض در سخنان او دیده شود.

۵) آیا در کلاس هوشیار و خوش خلق بود؟
از آنجا که درسهای کتابداری اغلب یکنواخت و کسل‌کننده است، خیلی مهم است که مدرس در هنگام سخنرانی مطالب درس خود را به دقت تنظیم کند و تلاش فراوان به خرج دهد تا آن را به نحوی کاملاً روشن و جذاب ارائه دهد.

۶) خطش روی تخته سیاه چگونه است؟
مدرس باید درست و خوانا بنویسد.

۷) لطفاً هر نظر و پیشنهادی در باره کار مدرس خود دارید، بنویسید. نظرها و پیشنهادهای شما مستقیماً به مدرس مربوطه داده خواهد شد.

پاسخ سؤالیهای ۱-۶ به کامپیوتر داده می‌شود تا معلوم شود کدام مدرس کارش را بهتر انجام داده است. از بهترین مدرس رسماً به عنوان کسی که مایه سربلندی است، تقدیر می‌شود، اما از کسی که کمترین امتیاز را آورده در ملاء عام انتقاد نمی‌شود و برای آنکه شانس حفظ شود، دانشجویان حتی نخواهند توانست نام او را بدانند. واقعاً جای بسی تأسف است که به تدریج دانشجویان بیشتری این طرز عمل

را بی‌ثمر می‌بینند و پرسشنامه‌ها را سفید پس می‌دهند.

از آنجا که اندازه‌گیری نتایج تدریس مشکل است، ولی نتایج تحقیق را می‌توان بی‌درنگ، با نگاهی به تعداد مقالات چاپ شده، اندازه گرفت، برخی مدیران گروه‌های علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در چین، روی تحقیق تأکید بیشتری دارند. این امر نیز موجب کاهش کیفیت تدریس می‌شود، زیرا مدرسان توجه اندکی صرف تدریس می‌کنند. در پایان هر نیمسال مدرّس باید گزارش کند که چند مقاله منتشر کرده است و گروه این تعداد را به دانشگاه گزارش می‌کند - و هر چه بیشتر، بهتر.

به تماشا گذاردن آمارها کار ساده‌ای است، اما تعدادی از این مقاله‌ها واقعاً در بهبود بخشیدن به کار در کتابخانه‌های چین مفید و مؤثر واقع می‌شوند. مشکل می‌توان گفت کدام مقاله خوب است و کدام بد. با وجود این برخی از گروه‌های آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی وسایلی برای ارزشیابی دارند. اینها به هر مقاله یک نمره می‌دهند. مقاله‌ای که در یک نشریه سراسری چاپ شده باشد ۳ نمره می‌گیرد. حال آنکه مقاله‌ای که در یک نشریه ایالتی یا ولایتی چاپ شده باشد ۲ نمره می‌گیرد. مقاله‌ها باید بیش از ۵۰۰ کلمه داشته باشند (با حروف چینی). هر مقاله‌ای با حدود ۲۵۰۰ کلمه‌ای، مثل نقد مجله یا کتاب، یک نمره می‌گیرد. مقاله با بیش از ۳۰۰۰ کلمه که در مجله‌ای بین‌المللی به زبان انگلیسی یا سایر زبانها منتشر شده باشد، ۴ نمره می‌گیرد. در حالی که به یک نوشته خبری ۱۵۰۰ کلمه‌ای مشابه ۳ نمره داده می‌شود. از مدرّسی که بالاترین نمره‌ها را بیاورد، تقدیر می‌شود و راه پیشرفتش باز می‌شود.

۴. نتیجه

آموزش کتابداری نوعی تربیت حرفه‌ای است، بنا بر این باید با عمل آمیخته باشد. اینکه یک مدرّسه کتابداری خوب کار کند یا بد، به مدیران و مدرّسانش بستگی دارد. مدیریت خوب و ارزشیابی کار مدرّسان از لحاظ کیفیت و کمیت ضروری است، اما تأثیر این ارزشیابی باید به چشم بیاید.

لازم است اصلاحات زیر در مدارس کتابداری چین انجام شود:

۱) فارغ‌التحصیلان مدارس کتابداری نباید فقط مکلف به کار در کتابخانه‌ها

باشند، بلکه در مشاغل و صنعت بایستی نیز به کار گرفته شوند. این امر انگیزه دانشجویان را بسیار تقویت می‌کند زیرا به آنها ثابت می‌کند که گروه‌های آموزش کتابداری چه بسا بتوانند امکانات خدمتی و حرفه‌ای بهتری به آنها ارائه دهند و ازین گذشته، مدرّسان را از کار سخت و دل‌آزار ترغیب فارغ‌التحصیلان به قبول شغل‌هایی که مورد قبول آنها نیست، راحت می‌کند.

نظامی که به موجب آن دولت شغل فارغ‌التحصیلان را تعیین می‌کند، در دست اصلاح است. در آینده نزدیک فارغ‌التحصیلان، به جای آنکه منتظر بمانند که شغلشان را تعیین کنند، خود باید به دنبال یافتن کار باشند. در برخی از شهرها این اصلاح انجام شده است.

(۲) در دانشگاه‌های چین بنیادهای زیادی برای تأمین هزینه چاپ و نشر کتابهای مدرّسان جوان و میانسال ایجاد شده است. باید ترتیبی داده شود که به یکسان از این امکان برای چاپ و نشر آثارشان بهره‌مند شوند.

همانطور که در شهرهای بزرگ دفاتر مخصوصی برای دادن اجازه تغییر مکان به روشنفکران تأسیس شده است، باید ترتیبی نیز در مدارس کتابداری داده شود که به افراد اجازه دهد آسانتر جابجا شوند.

(۳) هر چند سیاست رسمی چین آن است که مدرّسان بی کفایت از کار کنار گذاشته شوند، اما انجام این مهم در عمل خیلی سخت است. مشکل این است که چگونه می‌توان همه مدرّسان بی صلاحیت را از کار تدریس کنار گذاشت و برایشان شغل جدیدی یافت. اما به هر حال این کار باید جامعه عمل ببوشد و بایستی ترتیبی داده شود که این کار به سرعت انجام گیرد.

در حال حاضر بسیاری از مدارس کتابداری به مدرّسان خود کمک می‌کنند که تحصیلشان را ادامه دهند و با کم کردن از میزان کار موظف آنها، ایشان را تشویق به گرفتن مدرک کارشناسی ارشد می‌کنند. مدارس کتابداری همچنین گروه‌های پژوهشی تشکیل داده‌اند که این امکان را فراهم می‌سازد که مدرّسانی که علائق مشترک دارند، با هم به کار بپردازند.

(۴) توسعه آموزش کتابداری در چین یکی از جنبه‌های نوسازی است که امروزه در این کشور در حال تحقق است. گو^{۲۱} در مقاله‌اش (۲۰) به شرح انواع مختلف

تربیت مدرس در چین می‌پردازد، اما هیچ یک از آنها به تربیت مدرس کتابداری اختصاص ندارد. از آنجا که دانشجویان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و در حال حاضر دوره‌هایی را نمی‌گذرانند که به آنها کمک کند به مدرس کتابداری تبدیل شوند، لازم است مدارس کتابداری خود چند درس تربیتی، مانند آموزش و پرورش و روان‌شناسی در برنامه بگنجانند که به امر تربیت دانشجویان برای مربی شدن مدد رساند.

مدارس کتابداری همچنین باید امکان مطالعه نظریه‌های تربیتی و استفاده از تجربه‌های بهترین مدرسان را فراهم کنند.

۵) چین همچنین باید تعدادی استاد از آمریکا و کشورهای غربی استخدام کند. همانطور که بواس^{۲۲} می‌گوید: «ما دیگر در جوامع منزوی زندگی نمی‌کنیم. مشکلات دیگر محلی، و حتی ملی هم نیستند. مشکلاتی هستند جهانی و مستلزم آموزش اخلاقی و اطلاعاتی که به حل و فصل مشکلات و بحرانها در جامعه کمک می‌کند که با شتاب به سوی چند قطبی شدن و وابستگی متقابل پیش رود.» (۲۱، ص ۶۶). تحکیم همکاری در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی میان چین و کشورهای پیشرفته به ایجاد تفاهم کمک می‌کند و چین را یاری می‌دهد تا از اشتباههای اجتناب‌پذیر دوری کند.

پیوست

اسامی ۴۶ گروه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در چین

Name	Address	Founded
1 Dept. of Lib. & Info. Sci., Beijing University	Haiding District, Beijing	1948
2 Dept. of Lib. Sci., Beijing Normal University	Beitaiping Zang, Beijing	1980
3 Dept. of Lib. Sci., Beijing United University	Huayuan Road (North), Beijing	1978
4 Special Course in Lib. Sci., Beijing Haiding University	Wanquanhe Road, Beijing	1984
5 Dept. of Lib. Sci., Nankai University	Balitai, Tianjing	1984

21. Gu

22. Boaz

6	Dept. of Lib. & Info. Sci., Affiliated College of Nankai University	ibid.	1979
7	Dept. of Lib. Sci., Hebei University	Hezuo Road, Baoding	1984
8	Dept. of Lib. Sci., Shanxi University	Wucheng Road, Taiyuan	1978
9	Special Course in Lib. Sci., Taiyuan Heavy Machinery Institute	Yuliu Road, Taiyuan	
10	Special Course in Lib. Sci., Baofou Normal College	Qingshan District, Baotou	1978
11	Dept. of Lib. & Info. Sci., Dalian Institute of Technology	Luanjincun, Dalian	1985
12	Special Course in Lib. Sci., Liaoning Normal University	Shahakou District, Dalian	1985
13	Special Course in Info. Sci., Dalian University	Xigang District, Dalian	1985
14	Dept. of Lib. Sci., Jilin University	Jiefangda Road, Changchun	
15	Dept. of Lib. Sci., Jilin Normal University	Stalin Dajie, Changchun	1979
16	Dept. of Info. Technology, Jilin University of Technology	ibid.	1985
17	Dept. of Lib. & Info. Sci., Northeast China Electricity Managerial Institute	Jilin Municipality	
18	Special Course in Lib. Sci., Jilin Science & Technology University	Weixing Road, Changchun	
19	Dept. of Lib. & Info. Sci., Bethune Medical University	Xinmin Dajie, Changchun	1985
20	Dept. of Lib. & Info. Sci., Heilongjiang University	Xuefu Road, Haerbin	1985
21	Dept. of Document Management, Shanghai University	Kaixuan Road, Shanghai	1978
22	Dept. of Lib. & Info. Sci., East China Normal University	North Zhongshan Road, Shanghai	1979
23	Dept. of Lib. Sci., Political Institute of the Air Force	Siping Road, Shanghai	1986
24	Dept. of Lib. Sci., Nanjing University	Hailou Road, Nanjing	1985
25	Dept. of Agricultural Lib. & Info., Nanjing Agricultural University	Outside Zhongshan Gate, Nanjing	1984
26	Dept. of Lib. Sci., Hangzhou University	Tianmushan Road, Hangzhou	1984
27	Dept. of Lib. Sci., Anhui University	Hezuohua Road, Hefei	1979
28	Dept. of Lib. Sci., Fujian Normal University	Gongye Road, Fuzhou	1985
29	Dept. of Lib. Sci., Jiangxi University	Fourth Jiaotong Road, Nanchang	1985
30	Dept. of Lib. Management, Shandong University	Honglou, Jinan	1985
31	Dept. of Lib. Sci., Zhengzhou University	Daxue Road, Zhengzhou	1985
32	Institute of Lib. & Info. Sci., Wuhan University	Luojiashan, Wuhan	1920
33	Dept. of Lib. & Info. Sci., Central China Normal University	Guizishan, Wuchang	
34	Dept. of Medical Lib. Sci., Tongji Medical University	Hangkong Road, Hankou	

35	Dept. of Lib. & Info. Sci., Xiangtan University	Yanggutang, West Suburb, Xiangtan	1984
36	Dept. of Lib. Sci., Hunan University	Yuelushan, Changsha	1978
37	Dept. of Info. Sci., South China Mineral Institute	ibid.	1984
38	Dept. of Lib. Sci., Zhangshan University	Xingang Road, Guangzhou	1980
39	Dept. of Lib. Sci., South China Normal University	Shibei, Guangzhou	1983
40	Dept. of Lib. & Info. Sci., Sichuan University	Wangjianglou, Chengdu	1984
41	Dept. of Lib. Management, Southwest Normal University	Beipei, Chongqing	1983
42	Dept. of Lib. Sci., Yongnan University	Cuifubei Road, Kunming	
43	Special Course in Lib. Sci., Xian Jiaotong University	Yanning Road, Xian	1983
44	Dept. of Lib. Sci., Xian Basic University	ibid.	
45	Dept. of Lib. Sci., Lanzhou University	Tianshui Road, Lanzhou	1985
46	Special Course in Lib. Sci., Jincheng United University	Dongfanghong Square, Lanzhou	

پانویسها

- 1 Zou Yong-li. The teaching of library science in China. *Bulletin des bibliothèques de France* 6 (1986) 614-623.
- 2 G.W. Huang. Miss Mary Elizabeth Wood: pioneer of the library movement in China. *Journal of library and information science* (Taiwan) 1 (1975) 67-78.
- 3 Lin Sharon Chien. Historical development in library education in China. *Journal of library history* 4 (1985) 368-386.
- 4 J.R. Fang and P. Nauta, ed. *International guide to library and information science education: a reference source for education programs in the information fields world-wide*. IFLA: K.G. Saur, 1985. pp. 95-110.
- 5 Xu Jialin, Huang Zongzhong and Chen Guangzuo. Library staff training work in the past fifteen years, (in Chinese). *Tushuguan* (English title: *Library*) 3 (1964) 15.
- 6 J.R. Fang. The People's Republic of China. In M.M. Jackson, ed. *Contemporary development in librarianship*. Los Angeles: Greenwood, 1983. pp. 281-284.
- 7 Harry Campbell. Modernising information training in China. *Information development* 1 (1985) 26-30.
- 8 Lin Sharon Chien. Education for librarianship in China after the Cultural Revolution. *Journal of education for librarianship* 1 (1983) 17-29.
- 9 Yan Yimin. Information science education in the People's Republic of China. *Proceedings of the 48th ASIS annual meeting 1985*. 22 (1985) 377-380.
- 10 Fang Chu-Shu. Information science education in China. *Journal of education for library and information science* 3 (1985) 226-229.

- 11 Li Weiming. Meeting the challenge of the high tech information age: the recent development of library and information science education in the People's Republic of China. In *IFLA General Conference Tokyo 1986*. (Paper 021-TRAIN-2-E.)
- 12 Xiao Dongfa. Chinese library education, (in Chinese). *Tushuguan Xuekan* (English title: *Library Periodical*) 1 (1988) 7-9.
- 13 D. Hawkrige and R. McCormick. China's Television University. *British journal of education technology* 3 (1983) 160-173.
- 14 Library education statistics, (in Chinese). *Tushu Qingbao Gongzho* (English title: *Library and Information Services*) 5 (1985) 39-40.
- 15 C.D. Patterson. The crisis in our schools and in professional education. *Journal of education for library and information science* 2 (1986) 67-70.
- 16 B.J. Enright. *New media and the library in education*. London: Clive Bingley, 1972.
- 17 Paul Kaegöein. Successful contacts with China in the field of library studies. *Bibliotheksdiens* 2 (1986) 138-139.
- 18 China is circling obstacles for the reform of prices and salaries. In *The People's Daily* (Overseas Edition — in Chinese), August 3, 1988, p. 3.
- 19 K.S. Imapathy. Teacher evaluation by students: Bangalore experiment. *International library movement* 1 (1983) 38-44.
- 20 Gu Ming-yuan. Teacher training in China. *Journal of education for teaching* 7 (1981) 246-251.
- 21 M. Boaz. international education: an imperative need. *Journal of education for library and information science* 3 (1986) 165-173.